

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 101
JANUARI 1999

ZIEKTEN 2

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

ZIEKTEN EN AANDOENINGEN

Hoe noemt u in uw dialect :	
1. Een bleek, ziekelijk uitzicht hebben? B.v. Hij ziet er uit.	
2. Een lage bloeddruk hebben?	
3. Een hoge bloeddruk hebben?	
4. De bloedziekte waarbij er een vermindering is van de hoeveelheid bloed? De zieke ziet er bleek uit en voelt zich slap.	
5. Een zware hoest?	
6. Verdwaasd, b.v. na een slag op het hoofd of ten gevolge van een hevig lawaai?	
7. Een plots opkomende draaiing in het hoofd, b.v. als men te snel opstaat uit bed ? B.v. Vanmorgen had ik een	
8. Een draaiërig gevoel hebben? B.v. Vanmorgen voelde ik mij	
9. Braakneigingen hebben door ziek te zijn?	
10. Afkeer hebben en braakneigingen krijgen door iets heel vies te zien?	
11. Een neerslachtige stemming die niet snel overgaat? De patiënt sluit zich af van de buitenwereld en heeft in niets zin.	
12. Een seizoensgebonden neerslachtigheid, meer bepaald aan het begin van de lente en de herfst?	
13. Een ziekelijke angst om ziek te worden, gepaard gaand met neerslachtigheid en klachten over de	

spijsvertering ? De zieke vertoont een neiging om echte pijn te overdrijven of om zich pijn in te beelden.	
14. Een infectieziekte die vooral wordt gezien bij boeren, mensen die huiden prepareren, wol sorteren of anderszins met dierlijke producten omgaan? Het karakteristieke verschijnsel van deze ziekte is een zwartgekleurde zweer die ontstaat uit een knobbeltje van de huid.	
15. Een ontsteking van de borstvliezen, gekenmerkt door vochtophopingen, pijn in de zij, koorts en het gevoel dat de adem blijft steken? Soms volgt de ziekte op een longontsteking.	
HUIDZIEKTEN	
16. Een ruwe, oneffen aanvoelende huid?	
17. Een huid die eruit ziet als de schil van een appelsien?	
18. Kloven in de handen door de kou of door zwaar werk?	
19. Een kleine, ronde etterende ontsteking op de huid? Ze groeit vooral in de breedte en is een teken van ziekte.	
20. Een afzonderlijke, plaatselijke zwelling van de huid, soms met etter gevuld?	
21. Een met vocht gevulde blaas op de voet (b.v. als men lang gestapt heeft) ?	
22. Een vleesachtige, zachte wrat op het gezicht?	
23. Een goedaardig, ruw, hard bultje op handen of voeten dat men kan laten wegsnijden of wegbranden?	

24. Een klein, gesteeld uitgroeijsel van de huid dat kan voorkomen in de nek, oksels, op het bovenste gedeelte van de romp en in de plooien van de huid?	
25. Een plaatselijke eeltachtige verdikking van de huid met een naar binnen gekeerde punt, meestal aan de bovenzijde van de tenen, op de voetzool of de hiel, ten gevolge van voortdurende druk of wrijving?	
26. Een stuk ruwe, verdikte huid op handen, voeten of andere plaatsen (b.v. op de binnenkant van de handen van mensen die veel handenarbeid doen)?	
27. De netvormige verkleuring op de bovenbenen die ontstaat door te dicht bij het haardvuur of de kachel te zitten?	
28. De jeukende huiduitslag gekenmerkt door roodheid, vochtafscheiding, korsten en schilfers?	
29. De huidaandoening gekenmerkt door kleine met vocht gevulde blaasjes in de buurt van een bepaalde zenuw zodat er een gordel op een helft van het lichaam ontstaat? Als begin- en eindpunt van de gordel elkaar raken, is de ziekte dodelijk.	
30. Een allergische huiduitslag in de vorm van bleke of roze, hevig jeukende bulten met een vurig rood centrum?	
31. De cirkelvormige, rode huidschimmel die steeds groter wordt?	
32. De ontsteking van een verstopt haarzakje (de plaats in de huid waaruit een haartje groeit), waarbij er etter gevormd wordt? Er zijn er meestal verschillende bij elkaar.	
33. De huidziekte die (meestal op jeugdige leeftijd) begint met een geelbruin knobbeltje, dat langzaam groter wordt? Op de duur kunnen ernstige verminkingen ontstaan.	

34. De huidziekte gekenmerkt door een puist omgeven door andere puisten die vlak bij elkaar staan?	
35. Een blaasje dat op de lippen of aan de mond ontstaat door koorts en waarop later een korstje komt?	
36. De blaasjes met rode onderlaag op de lippen? Ze kunnen ontstaan bij vermoeidheid of nervositeit en genezen na een paar weken.	
37. De kleine of grotere schubachtige ruwe plekken op de huid?	
38. Een infectie van de huid in de baardstreek als gevolg van het scheren? De huid wordt rood en ontstoken, met knobbeltjes en puistjes rond de haarzakjes.	
39. (Bijna) geen hoofdhaar hebben?	
40. Een persoon die (bijna) geen haar op het hoofd heeft?	
41. Vingernagels die volledig of met vlekjes wit geworden zijn, doordat er lucht onderzit?	
42. Een langwerpige velletje dat langs een vingernagel loszit?	
43. De etterige ontsteking van de vinger, die zich kan uitbreiden tot het bot?	
44. Een ontsteking van het nagelbed die aan de top van de vinger begint, rond de nagel voortzet en eindigt met het uitvallen van de nagel en de vervanging door een nieuwe? Deze aandoening tast soms meerdere vingers aan.	

45. Een verdikte, witte tot geelkleurige teennagel, die ontstaat door voortdurende irritatie (b.v. door te nauw schoeisel)?	
46. Een aandoening van de hoofdhuid waarbij de huid afschilfert in droge witte schubjes?	
47. De kleine bultjes, zo groot als een speldenkop, die bij sommige mensen aanwezig zijn als het warm weer is?	
48. Een bruin vlekje op de huid, waarmee men geboren wordt?	
49. Een grote, soms grillige, rode vlek (in het aangezicht) waarmee men geboren wordt?	
50. Bruine vlekjes op de huid, die onder de invloed van de zon tevoorschijn komen?	
51. De bruine vlekken op de huid bij oude mensen?	
52. Een verweking en ontsteking van de huid met uit treden van vocht? De kwaal ontstaat op twee tegen elkaar liggende huidgedeelten, gewoonlijk onder invloed van zweet of urine. Het is een aandoening die vooral optreedt in de liezen, de oksels, tussen de tenen, onder de vrouwenborsten, op de billen en in de aarsstreek; bij zeer kleine kinderen ook achter de oren en in de hals.	
53. Een besmettelijke huidziekte gepaard gaand met koorts, lokale roodheid en zwelling? De rode plekken zijn scherp omgrensd en voelen hard aan. De aandoening wordt veel op de wang gezien.	
54. Een leverziekte die gekenmerkt wordt door een gele huid en geel oogwit.	

KEEL-, NEUS-, OOR- en OOGZIEKTEN

55. Een ontsteking van de keel? De ziekte wordt gekenmerkt door pijn in de keel en ontstoken klieren met een dikke keel als gevolg.	
56. Een ziekte gekenmerkt door hevige keelpijn met witte vlekken op de amandelen?	
57. Een ontsteking van het oor? De ziekte wordt gekenmerkt door pijn, koorts, hardhorigheid en etter die uit het oor loopt.	
58. Een ontsteking in de neusholte waardoor hoofdpijn, neusverstopping en aangezichtspijn optreedt?	
59. Goedaardige zwellingen of aangroeiingen in de neus? Ze kunnen zo groot en talrijk worden dat ze de luchtwegen verstoppen zodat ze verwijderd moeten worden.	
60. Oren die ver van het hoofd afstaan?	
61. De oogziekte waarbij de ooglens, die normaal helder is, troebel wordt? Meestal verschijnt eerst een wazig vlekje in het gezichtsveld. Geleidelijk aan wordt de lens steeds troebelder.	
62. De oogziekte waarbij er een vel over het oog groeit?	
63. Een ontsteking van het oog? De aandoening wordt gekenmerkt door pijn, irritatie en roodheid van het oog.	
64. Een kleine, rode, pijnlijke bult of zweertje aan de basis van een ooghaar?	
65. Veraf verwijderde voorwerpen maar wazig kunnen zien?	

66. Dichtbij gelegen voorwerpen maar wazig kunnen zien?

AFWIJKINGEN VAN MOND EN GEBIT

67. Een zware mondontsteking? Ze gaat gepaard met speekselvloed, zwellingen van het tandvlees en moeilijkheden bij het kauwen.

68. Een met etter gevulde holte in het weefsel rond een tandwortel?

69. Een ontsteking van het tandvlees?

70. Een kies die niet kan doorbreken en weggedrukt wordt? Meestal is het een kies achteraan in de mond.

71. De pijnlijke, witte, rood omrande zweertjes op de binnenkant van de wangen, op het tandvlees en op de tong?

72. De aandoening waarbij de mondhoeken eerst opzwellen en dan inscheuren?

ZIEKTEN VAN HET BEWEGINGSAPPARAAT

73. Uit het gewricht geschoten, gezegd van een ledemaat?

74. De sleet aan de gewrichten die zich meestal voordoet bij oude mensen?

75. De ontsteking van de gewrichten waardoor ze pijnlijk en gezwollen zijn? De vingers zijn bovendien krom en vertonen knobbels.

76. Een ziekte die berust op afzetting van urinezure zouten in de gewrichten, met veel pijn als gevolg? Vooral de gewrichten van de voet, de enkel, de knie en de handen worden getroffen.

77. Een gewrichtsziekte in de voeten, met veel pijn als gevolg? Vooral de grote teen wordt getroffen. De huid is rood, gezwollen en verhit.	
78. Een kromme, hoge rug?	
79. De pijn in de lenden met kramp in de rugspieren? Hij kan plots optreden, b.v. bij het opheffen van een zwaar gewicht.	
80. De zenuwpijn die zich doet voelen van de heup tot de voetzool?	
81. De verscheuring van één of beide kraakbeenringen in de knieën? Vooral voetballers krijgen deze aandoening.	
82. De voet pijnlijk verzwikken?	
83. Een verrekking van de gewrichtsbanden of pezen van de voet als gevolg daarvan?	
84. Een ontsteking van het deel van de knie dat zich bevindt boven de knieschijf? Deze aandoening treft vooral mensen die veel op hun knieën moeten zitten om te werken.	
85. Een hard, bolvormig, benig uitgroei aan de gewrichten (b.v. aan de ruggengraat)?	
86. Een aangroei van been in de hiel van de voet waardoor het stappen pijnlijk wordt?	
87. Een knobbel aan de zijkant van de grote teen doordat de basis van de grote teen naar buiten steekt?	
88. Een teen, vaak de tweede, naast de grote teen, die in een pijnlijk gebogen stand staat? Het middelste kootje van de teen steekt dan vaak naar boven uit.	

89. Een rode, verharde plek op de hiel (achillespees) die veroorzaakt wordt door het wrijven of knellen van schoenen?	
GEZONDHEIDSPROBLEMEN SPECIFIEK BIJ MAN EN VROUW	
90. Een waterophoping in de balzak?	
91. Een kwaadaardige woekering in de baarmoeder?	
92. Een goedaardige woekering in de baarmoeder waardoor een grote vleesbol ontstaat die operatief verwijderd moet worden?	
93. Een verplaatsing van de baarmoeder naar beneden door verslapping van de bekkenbanden?	
94. De maandelijks terugkerende bloeding, die soms gepaard gaat met stemmingswisselingen en pijn in de buik of nierstreek?	
95. Kent u in verband met de maandstonen uitdrukkingen of omschrijvingen? Zo ja, welke?	
96. De verwachte maandstonen niet krijgen?	
97. Het verdwijnen van de maandstonen bij oudere vrouwen, wat mogelijk gepaard gaat met gloeiingen, stemmingsveranderingen, hartkloppingen en hoofdpijn?	
98. De natuurlijke, vroegtijdige afbreking van de zwangerschap waardoor het kind dood geboren wordt?	
99. De vrijwillige afbreking van de zwangerschap door menselijke ingreep?	
100. Een abnormale, sterke bloeding tijdens de zwangerschap af na de baring ?	

101. De witte strepen op de buik, door het uitrekken van de huid tijdens de zwangerschap?	
102. De omgekeerde ligging van het ongeboren kind in de baarmoeder, waardoor de voetjes eerst naar buiten komen tijdens de bevalling?	
103. Bevallen met de keizersnede?	
104. Bevallen met de verlostang?	
105. Het langwerpige hoofdje van een pasgeboren baby die geboren werd met de verlostang?	
106. De afdruk die de verlostang op het hoofdje van de baby achterlaat na de bevalling?	
107. De kloven in de tepels die na de zwangerschap ontstaan, doordat de baby aan de tepels zuigt?	
108. Een ontsteking van de borstklieren bij zogende vrouwen? De zieke borst vertoont een verharde en gezwollen, pijnlijke plek.	
GEZONDHEIDSPROBLEMEN BIJ KINDEREN	
109. Een baby die te vroeg geboren wordt, dat wil zeggen vòòr 36 weken zwangerschap?	
110. Een zwangerschap die langer duurt dan normaal?	
111. Een baby die te laat geboren wordt?	
112. Een baby met een geboortegewicht lager dan voorzien voor de zwangerschapsduur?	
113. Hoe zegt u: lichamelijk gehandicapt in het algemeen ? B.v. Het is een kind.	

114. Geestelijk gehandicapt in het algemeen ? B.v. Het is een kind.	
115. De aangeboren misvorming waarbij de bovenlip gespleten is, links of rechts van het midden?	
116. De blauwkleuring van de huid van een baby door een aangeboren hartgebrek?	
117. Een ziekte van de beenderen als gevolg van onvolgende verkalking door een gebrek aan vitamine D in de voeding? Bij kinderen veroorzaakt deze ziekte duidelijke skeletafwijkingen zoals kromme benen.	
118. Een etterende, jeukende huiduitslag op het hoofd en in het gelaat van een kind, vooral op de wangen? Deze ziekte vertoont zich onder de vorm van kleine blaasjes die na het openbreken opdrogen tot gele of bruinachtige korsten.	
119. De aangeboren misvorming waarbij het borstbeen vooruitsteekt?	
120. De aangeboren misvorming waarbij de voet een klompachtig uitzicht vertoont en naar binnen gedraaid staat?	
121. Kijkend met ogen die niet precies in dezelfde richting gericht zijn?	
122. Voeten waarvan de zolen helemaal plat op de grond komen en niet gewelfd zijn?	
123. Benen waarvan de voorzijde naar buiten gericht staat?	
124. Benen waarvan de knieën naar binnen gericht staan?	

125. Een dik opgezwollen hoofd doordat er te veel water in de hersenholtten zit?	
126. Een besmettelijke kinderziekte gekenmerkt door keelpijn, klierzwellings achter de oren en een lichte huiduitslag zonder jeuk die ongeveer drie dagen duurt? In de eerste vier maanden van de zwangerschap mag een vrouw niet door deze ziekte besmet worden omdat dan het gevaar bestaat dat ze een gehandicapt (blind) kind ter wereld brengt.	
127. Een ontsteking bij kinderen van het strottenhoofd en de luchtpijp waardoor afzettingen op het slijmvlies gevaar van verstikking met zich meebrengen?	
128. Een besmettelijke kinderziekte waarbij rode vlekjes op de huid ontstaan die in blaartjes overgaan waarna korstjes gevormd worden? Als de korstjes worden afgekrabd, kunnen er lelijke littekens overblijven.	
129. De zeer besmettelijke kinderziekte die in het begin gekenmerkt wordt door hoofdpijn, keelpijn, braken en hoge koorts? Na 24 uur breekt een rode huiduitslag uit, de tong is vuurrood en de keel is ontstoken. Na een week ondergaat de huid een grondige vervelling.	
130. Een besmettelijke infectie van de luchtwegen? Bij kinderen kunnen de krampachtige hoestbuien de ademhaling gevaarlijk belemmeren.	
131. Een ontsteking van de luchtwegen bij kinderen gekenmerkt door een rauwe hoest? De aandoening ontwikkelt zich na een luchtweginfectie, zoals verkoudheid of griep en duurt niet meer dan zes dagen.	
132. Een schimmelinfectie in de mond van een kind waardoor er witte plekken geplakt zitten tegen de binnenkant van de wangen, op de tong en op het gehemelte?	

133. De infectie van hersenen of ruggenmerg (bij kinderen) waardoor verlamningsverschijnselen optreden?	
134. De aandoening bij kinderen die gekenmerkt wordt door bewusteloosheid, gepaard gaande met hevige trekkingen in armen, benen, gezicht, romp en buik?	
135. Een kinderziekte die wordt gekenmerkt door emotionele instabiliteit en snelle, onwillekeurige, rukkende, doelloze bewegingen van ledematen en gezichtsspieren? Ze is nu erg zeldzaam geworden.	
136. Een huidziekte waarbij zich vergrote halslymfeklieren en gezwellen ontwikkelen? De zwelling van de klieren is eerst pijnloos, daarna verzweren de klieren en laten littekens achter. Deze ziekte wordt vooral bij slechtverzorgde kinderen waargenomen.	
137. Een ontsteking van de twee klieren die aan weerskanten van de overgang tussen mond en keel liggen? Ze worden bij kinderen dikwijls verwijderd.	
138. Een besmetting die ontstaat doordat de eitjes van aarsmaden in de darm terechtkomen, waar ze rijpen en uitkomen? Het ergste is de jeuk aan het achterwerk die ontstaat als de wormen naar buiten komen. Het zijn dunne, witte wormpjes van ca. één cm lang.	
139. Een zeer besmettelijke kinderziekte die in eerste instantie de luchtwegen aantast? Na één tot twee weken ontstaan koorts, loopneus en droge hoest. Op de derde dag daalt de koorts enigszins en verschijnen kleine, grijzige bultjes in de mond. De volgende dagen wordt de koorts weer hoger en er verschijnt een rode, vlekkerige huiduitslag.	
140. De huidaandoening tijdens de puberteit die gekenmerkt wordt door puistjes en pukkeltjes op de huid?	